

BROCHURE

VAN KLAS 3 VMBO-TL NAAR KLAS 4 VMBO-TL

Inhoudsopgave

KIEZEN	4
4 PROFIELEN IN HET 4E LEERJAAR	5
OVER DE EINDEXAMENVAKKEN	6
MIDDELBAAR BEROEPS ONDERWIJS (MBO).....	8
Beroepsopleidende leerweg (BOL).....	8
Beroepsbegeleidende leerweg (BBL):.....	8
Voordelen BBL.....	8
Voorwaarden BBL	8
De Entreeopleiding	9
De basisberoepsopleiding (niveau 2)	9
De vakopleiding (niveau 3).....	9
De middenkaderopleiding (niveau 4).....	9
De specialistenopleiding.....	9
HAVO.....	11
Doorstroom naar 4 havo.....	11
Profiel- en vakkenkeuze van 3-TL naar 4-TL voor schooljaar 2025-2026.....	12

KIEZEN

Je zit in 3 vmbo-tl en je hebt nu nog ruim een jaar voordat jij een keuze moet maken voor een vervolgopleiding maar al op 1 oktober volgend schooljaar kan jij je inschrijven bij het mbo.

In de afgelopen tijd hebben jouw mentor en decaan je erop gewezen dat het tijd wordt om alvast na te denken over wat je verder wilt gaan doen nadat je je diploma hebt behaald. Daarom organiseren wij een studie & beroepenavond en maak je, onder begeleiding van jouw mentor, de opdrachten in Sway en bezoek je een aantal open dagen van het mbo. We hopen dat dit alles je helpt om goede keuzes voor je toekomst te maken. Je zult in de komende tijd al een profiel gaan kiezen en een daarbij behorend vakkenpakket. De keuzes die jij maakt bepalen voor een gedeelte wat je daarna (nog) kunt: denk dus goed na over deze keuzes!

Uiteraard bespreek je dit thuis met je ouder(s)/ verzorger(s) en kiezen jij en je ouders/verzorgers samen jouw vakkenpakket.

De keuzepakketten worden tijdens de leerlingbespreking in februari besproken. De docenten kunnen dan adviseren om eventueel een ander vak te kiezen. Als dit het geval is, krijg je hierover bericht via jouw mentor of via de decaan.

Jouw keuze is afhankelijk van de prestaties voor een bepaald vak maar kan ook afhankelijk zijn van de eisen die een vervolgopleiding stelt bij de toelating. Daarom is het belangrijk om goed na te denken over wat je wilt gaan doen. Je kunt hiervoor de decaan om hulp vragen bij het maken van een keuze voor je vakkenpakket en informatie over opleidingen in het mbo of de keuzes die je kunt maken om eventueel door te stromen naar havo-4. Daarnaast kun je ook de sites van de verschillende mbo-instellingen raadplegen om te kijken welke eisen bepaalde opleidingen stellen en wanneer de open dagen zijn.

Voor vragen kun je terecht bij jouw mentor of je kunt een e-mail sturen aan M. Versteeg, decaan vmbo, mversteeg@daltonalkmaar.nl

Succes met jouw keuze!

Maarten Versteeg, decaan vmbo

4 PROFIELEN IN HET 4E LEERJAAR

De eerste keuze die je zult moeten maken is de keuze voor een profiel:

Er zijn vier profielen:

- Economie
- Techniek
- Zorg & Welzijn
- Groen

De schoolvakken die je voor elk profiel krijgt zijn 'gewone' schoolvakken, maar met het pakket dat bij zo'n profiel hoort, ga je al een bepaalde richting uit. Daarom is het belangrijk dat je al nagedacht hebt over wat je hierna wilt gaan doen.

Om je diploma te halen moet je ook een **profielwerkstuk** maken. Dit betekent dat als je b.v. kiest voor het profiel techniek, je dit schooljaar nog het profielwerkstuk over techniek maakt. Jouw mentor zal je binnenkort informeren over het profielwerkstuk.

Profiel	Twee verplichte profielvakken
Techniek	wiskunde nask1 (natuurkunde)
Economie	economie wiskunde óf Frans óf Duits
Zorg & welzijn	biologie wiskunde óf maatschappijkunde óf geschiedenis of aardrijkskunde
Groen	wiskunde biologie óf nask1 (natuurkunde)

OVER DE EINDEXAMENVAKKEN

Om misverstanden te voorkomen: je kunt in de vierde klas natuurlijk alleen examens doen in vakken die je in de 3^e klas gehad hebt.

Elke leerling moet examens doen in:

- Nederlands
- Engels

Daarnaast moet je de volgende vakken en onderdelen met een voldoende hebben afgesloten om een diploma te kunnen krijgen:

- maatschappijleer 1 (met een cijfer, afgesloten in leerjaar 3, telt mee in de zakslaag regeling)
- kckv in leerjaar 4 (met een beoordeling: goed/voldoende/onvoldoende)
- lichamelijke opvoeding (met een beoordeling in leerjaar 4 met een goed/voldoende/onvoldoende)
- het profielwerkstuk in leerjaar 3 (met een beoordeling goed/voldoende/voldoende)
- loopbaandossier voor LOB in SWAY in leerjaar 3 en 4 (met een beoordeling goed/voldoende/onvoldoende)

Naast de profielkeuze, met per profiel een aantal verplichte vakken, heb je vrije keuzevakken, een overzicht zie je op het keuzeformulier op de laatste pagina.

De keuze wordt kenbaar gemaakt in het programma Zermelo.

Je maakt keuzes uit de volgende vakken:

- aardrijkskunde
- maatschappijkunde
- economie
- nask 1 (= natuurkunde)
- nask 2 (= scheikunde)
- kunstvakken 2 dans
- kunstvakken 2 beeldende vakken
- kunstvakken 2 drama
- geschiedenis
- biologie
- Duits
- Frans
- T&T* (Technologie en Toepassing)
- E&O* (Economie en Ondernemen)
- wiskunde

* Dit is een praktijk gericht programma, hierin doe je alleen schoolexamen en geen theoretisch centraal examen. Het telt mee als vak in de zak- slaagregeling.

De leerlingen doen examen in het door de regering vastgesteld aantal vakken voor vmbo-tl. Alleen een diploma vmbo-tl met een extra examenvak geeft toegang tot 4-havo. Een leerling kan slagen met zes vakken, waarbij Engels, Nederlands en de profielvakken en profielkeuzevakken verplicht zijn. Met een extra examenvak is er soms een mogelijkheid om een duim te leggen om bij te veel onvoldoende vakken toch te kunnen slagen.

Je kunt de examenvakken alléén kiezen als je er in de derde klas ook les in hebt gehad!

MIDDELBAAR BEROEPS ONDERWIJS (MBO)

Na het halen van het diploma vmbo theoretische leerweg gaan de meeste leerlingen door naar het mbo. Het mbo kent twee leerwegen:

Beroepsopleidende leerweg (BOL)

Volledig dagonderwijs, waarbij de beroepsvorming plaatsvindt door middel van korte stagemomenten in een bedrijf of instelling of deels door praktijksimulatie op school. De omvang van de beroepspraktijkvorming ligt tussen de 20% en 40%. Je kunt voor deze opleidingen, een reisproduct krijgen en vanaf 18 jaar studiefinanciering aanvragen. De meeste niveau 3 en niveau 4 opleidingen zijn BOL-opleidingen. Leerlingen die na het mbo door willen studeren aan een hbo-opleiding doen er verstandig aan om voor een BOL-opleiding niveau 4 te kiezen, omdat deze opleiding vaak theoretischer is en daardoor beter aansluit op de hbo-opleidingen.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL):

De beroepsvorming vindt plaats door werken en leren in de dagelijkse praktijk van het vak, bij een bedrijf of instelling. Je wordt door je baas betaald voor je werk, dus studiefinanciering en een reisproduct krijg je niet. Meestal betekent het dat je een paar dagdelen in de week naar school gaat maar dat je vooral aan het werk bent. Het is niet voor alle opleidingen mogelijk om ze via de BBL te volgen.

Voordelen BBL

- theorie sluit goed aan bij de praktijk (motivatie)
- als je onvoldoende doorzettingsvermogen hebt om door te leren, is slechts één (of twee) dag(en) in de week naar school gaan een oplossing
- je kunt diploma's halen waar je mee door kunt leren, of kunt gaan werken.

Voorwaarden BBL

- je moet een baan/ stageplek (voor 3 of 4 dagen per week) hebben bij een erkend opleidingsbedrijf bij inschrijving op een mbo-school. Vaak kan de mbo-instelling daarbij helpen.

Niveaus in het mbo

Het MBO kent vier niveaus. Met een diploma vmbo–tl kan je starten op niveau 3 of op niveau 4. Na het behalen van een niveau is het mogelijk om door te stromen naar een hoger niveau. Hoelang een opleiding duurt, verschilt per opleiding en niveau. Het kan variëren van een jaar tot vier jaar. Als je geen vmbo–diploma haalt, stroom je altijd in op niveau 1, de entreeopleiding.

De Entreeopleiding

De entreeopleiding is bedoeld voor jongeren zonder een diploma van een vooropleiding. Deze entreeopleiding bereidt jongeren voor op de arbeidsmarkt. Of op doorstroming naar een mbo–2–opleiding. De opleiding duurt 1 jaar.

De basisberoepsopleiding (niveau 2)

De basisberoepsopleiding duurt 1 tot 2 jaar. Het bereidt studenten voor om uitvoerende werkzaamheden te doen. Bijvoorbeeld kapper of autotechnicus. Vooropleiding: de gemengde, theoretische, kaderberoepsgerichte of basisberoepsgerichte leerwegen aan het vmbo, of de entreeopleiding (BOL of BBL).

De vakopleiding (niveau 3)

De vakopleiding duurt 2 tot 3 jaar. Studenten leren hier werkzaamheden zelfstandig uit te voeren. Het gaat om beroepen als verzorgende en eerste monteur. Vooropleiding: de gemengde, theoretische en kadergerichte leerwegen aan het vmbo, havo, of mbo–niveau 2 (BOL of BBL).

De middenkaderopleiding (niveau 4)

De middenkaderopleiding duurt 3 jaar. Voor sommige opleidingen geldt een maximum van 4 jaar. Studenten leren hier werkzaamheden volledig zelfstandig uit te voeren. Het gaat om beroepen als; filiaalbeheerder of bijvoorbeeld; coördinator activiteitenbegeleider. Studenten die deze opleiding afronden, kunnen verder studeren op het hbo of gaan werken. Vooropleiding: de gemengde, theoretische en kadergerichte leerwegen van het vmbo, havo, of mbo–niveau 2 of mbo–niveau 3 (BOL of BBL).

De specialistenopleiding

De specialistenopleiding is bedoeld voor studenten die al een diploma vakopleiding (niveau 3) voor eenzelfde beroep of beroeps categorie hebben. De specialistenopleiding duurt dan nog 1 jaar.

HAVO

Na het behalen van het diploma vmbo – theoretisch bestaat nog steeds de mogelijkheid om door te stromen naar 4-havo. Wel doe je er verstandig aan om je af te vragen waarom je door wilt gaan na de havo. Het ‘uitstellen’ van een keuze is geen goede reden. Je zult namelijk bij inschrijving in de havo meteen een profiel moeten kiezen wat aansluit bij een richting in het hbo.

Doorstroom naar 4 havo

Een leerling die doorstroomt met diploma van 4 vmbo-tl naar havo-4 dient een extra vak te hebben gevolgd, zoals in het uitvoeringsbesluit WVO 2020 is bepaald en met dit vak te zijn geslaagd.

De vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, Frans en Duits kunnen alleen opgenomen worden als deze vakken ook gevolgd zijn in 4-vmbo-tl. Het pakket wordt in overleg met de decaan vastgesteld.

Voor de profielkeuze NT en NG gelden dezelfde voorwaarden als bij havo-3. Er wordt daarbij naar het SE-cijfer gekeken. Indien een leerling niet aan de norm voldoet dan beslist de vaststellingsvergadering. De leerling volgt verplicht het doorstroomprogramma; dit programma start direct na het laatste examen in 4-vmbo-tl.

Indien een leerling wil doorstromen naar havo-4 dan adviseren wij de volgende keuzevakken: (1) economie, geschiedenis en wiskunde (profiel EM) of (2) nask 2 (scheikunde), biologie en wiskunde (profiel NG). In de richting techniek is naast de vakken zoals in profiel NG ook nask 1 (natuurkunde) verplicht en in het profiel CM is Frans of Duits verplicht naast kunstvak dans of kunstvak drama.

Voor de keuzeformulieren zoals deze op dit moment gelden in havo-4 verwijs ik u naar de website <https://daltonalkmaar.nl/leerlingen-ouders/lob/lob-havo-vwo/> en moet er rekening worden gehouden met de clusters van de aangeboden vakken. Voor meer uitleg over de vakken en de clusters kunt u contact opnemen met de decaan.

Profiel- en vakkenkeuze van 3-TL naar 4-TL voor schooljaar 2025-2026

Kies 1 profiel	Profielvakken (totaal 2 vakken)	Keuzevakken (totaal 2 vakken)	Extra vak (optioneel) kies eventueel 1 extra vak (verplicht voor de doorstroom naar havo of om meerdere profielen open te houden)
☐ Techniek	<ul style="list-style-type: none"> ■ nask 1 (natuurkunde) ■ wiskunde 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Duits ☐ Frans ☐ wiskunde ☐ nask 1 (natuurkunde) ☐ nask 2 (scheikunde) ☐ biologie ☐ economie ☐ geschiedenis ☐ aardrijkskunde ☐ maatschappijkunde (maximaal 1 uit onderstaande in de totale vakkenkeuze) ☐ beeldende vorming ☐ dans ☐ drama ☐ muziek ☐ technologie & toepassing, pgp ☐ economie & ondernemen, pgp 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Duits ☐ Frans ☐ wiskunde ☐ nask 1 (natuurkunde) ☐ nask 2 (scheikunde) ☐ biologie ☐ economie ☐ geschiedenis ☐ aardrijkskunde ☐ maatschappijkunde (indien al gekozen uit onderstaande kan je hieronder niet meer kiezen) ☐ beeldende vorming ☐ dans ☐ drama ☐ muziek ☐ technologie & toepassing, pgp ☐ economie & ondernemen, pgp
☐ Zorg & Welzijn	<ul style="list-style-type: none"> ■ biologie ☐ wiskunde ☐ geschiedenis ☐ aardrijkskunde ☐ maatschappijkunde 		
☐ Economie	<ul style="list-style-type: none"> ■ economie ☐ wiskunde ☐ Duits ☐ Frans 		
☐ Groen	<ul style="list-style-type: none"> ■ wiskunde ☐ nask 1 (natuurkunde) ☐ biologie 		

Alle leerlingen doen examen in Nederlands en Engels en sluiten zij kckv, lichamelijke opvoeding en LOB af.

Je kunt geen vakken kiezen die je dit jaar niet hebt.